همه‌گیرشناسی اختلالات شخصیت در زندانیان مرتبط با مواد مخدر در زندان مرکزی کرمانشاه در سال ۱۳۸۳

جلال شاکری* - منیر حسینی - خیراله صادقی***- علی رشیدی**** - علیرضا مهدی نیا*****- مینا آهن نورد******

* روانپزشک، عضو هیأت علمی دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشت درمانی کرمانشاه
** کارشناس ارشد روان شناسی، دانشگاه علوم پزشکی کرمانشاه
*** دانشجوی دکترای روانشناسی، عضو هیأت علمی دانشگاه علوم پزشکی کرمانشاه
**** پزشک عمومی
***** بهیار

چکیده

زمینه و هدف: اختلالات شخصیت دیرپا و غیرانطباقی بوده و در رابطه با محیط سبک‌هایی انعطاف‌پذیر و ناسازگارانه به شمار می‌آیند. افراد دارای این نوع اختلالات بعضاً برخلاف ظاهری گرم، براساس ویژگی‌های خاص شخصیت خود، افراد مستعد برای انجام فعالیت‌های غیرقانونی و خلاف‌کارانه هستند. لذا این پژوهش به منظور بررسی میزان شیوع اختلالات شخصیت در زندانیان مرد و زن مرتبط با مواد مخدر در زندان مرکزی کرمانشاه انجام شده است.

روش‌ها: این پژوهش ۴۱۳ مرد و ۴۵ زن زندانی که به جرم قاچاق مواد مخدر در زندان مرکزی کرمانشاه محبوس بودند به روش تصادفی انتخاب و به وسیله آزمون بالینی چند محوری Millon مورد ارزیابی اولیه قرار گرفتند. تشخیص نهایی پس از مصاحبه بالینی با استفاده از فهرست وارسی علایم و نشانه ها بر پایه DSM-IV-TR توسط روانپزشک داده شد. داده‌ها با استفاده از آزمون‌های آماری T و x۲ و نرم افزار SPSS ۱۱,۵ مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفت.

یافته‌ها: نتایج به دست آمده از این پژوهش نشان داد که ۸۵/۱۵٪ افراد مورد بررسی مبتلا به اختلال شخصیت بودند که در این میان اختلال شخصیت نمایشی با ۴۲/۳۶٪ و ضداجتماعی با ۴۰/۳۹٪ شایع‌ترین اختلال و اختلال شخصیت اسکیزوییدی با ۱۴/۶۳٪ محدودترین اختلال بود. ۵۲/۶۲٪ افراد مورد بررسی دارای اختلال شخصیت مرکب (Mixed) بودند. همچنین بین شغل، تحصیلات، تأهل و قاچاق مواد مخدر ارتباط معناداری به دست آمد.

نتیجه‌گیری: شیوع اختلالات شخصیتی خصوصاً بصورت مرکب (Mixed) در زندانیان مرتبط با مواد مخدر بسیار بالاتر از جمعیت عمومی می‌باشد.

واژگان کلیدی: همه گیرشناسی، اختلال شخصیت، زندان، قاچاق موادمخدر.

وصول مقاله: ۸۵/۱۱/۱ پذیرش مقاله: ۸۶/۶/۳۰

نویسنده پاسخگو: کرمانشاه - جاده دولت آباد ، بیمارستان فارابی - دفتر ریاست J SHAKERI-md @ yahoo.com

مقدمه

واژه شخصیت به ویژگی‌های دیرپا و پایدار یک فرد اطلاق می‌شود که در رفتاری که در شرایط مختلف زندگی از خود نشان می‌دهد تظاهر پیدا می‌کند. شخصیت زمانی ناسازگار یا اختلال‌آمیز تلقی می‌شود که شخص قادر نباشد رفتار خود را براساس تغییرات معنی‌دار محیطی تعدیل نماید و خود را با آن‌ها سازگار کند (۱). متن بازنگری شده چهارمین ویراست راهنمای تشخیصی و آماری اختلالات روانی (DSM-IV-TR)، اختلالات شخصیت را تجارب ذهنی پایدار و رفتاری تعریف می‌کند که خارج از معیارهای فرهنگی است، انعطاف ناپذیر و نافذ بوده، درطول زمان ثابت هستند و به ناسازگاری و اختلال می‌انجامد (۲). شیوع کلی اختلالات شخصیت در هشت مطالعه که در جمعیت عادی انجام شده بین ۶ تا ۱۵٪ متغیر بوده است (۳). اما بررسی‌های انجام شده بر روی زندانیان نشان داده شیوع اختلالات شخصیت و اختلالات روانی در بین زندانیان بسیار بیشتر از جمعیت عادی است. در پژوهشی که Tihonen, Hakola (۱۹۹۴)

[Downloaded from sjfm.ir on 2026-11-12]

بر روی تعداد زیادی از زندانیان زندان فنلاند انجام دادند ۸۵٪ را مبتلا به اختلال شخصیتی همراه با سوءمصرف الکل تشخیص دادند (۴) (Linda, Teplin ۱۹۹۰) نیز در بررسی که روی زندانیان مرد انجام دادند دریافتند شیوع اختلالات روانی در زندان دو تا سه برابر بیشتر از جمعیت عمومی است (۵). آنان درصد شیوع اختلالات روانی را ۷۵٪ به دست آوردند که بیشترین اختلال مربوط به اختلال شخصیت ضداجتماعی بود (۶). بررسی‌های دیگر اختلالات خلقی را شایع تر ذکر کرده‌اند (Barret و همکاران ۱۹۸۸ و اشکانی و همکاران ۱۳۸۱) (۸-۷).

از سوی دیگر مواد مخدر، زندگی شمار بسیاری از اشخاص را نابود کرده و تندرستی افراد جامعه، توسعه سیاسی و اقتصادی و حتی ایمنی خیابان‌ها و پایداری دولت‌ها را به خطر می‌اندازد. خسارت‌های اجتماعی و اقتصادی سوءمصرف مواد مخدر فشارهای تحمل‌ناپذیری را بر زیر ساخت اجتماعی کشورها وارد کرده، تولید و توزیع غیرقانونی آن، منابع عظیمی از نیروهای انسانی و طبیعی را از فعالیت‌های مثمرثمر منحرف ساخته، بنیان رشد اقتصادی کشورها را در دراز مدت نیست می‌کند. تبهکاری‌های مرتبط به مواد مخدر که بیشتر بصورت خشونت است زندگی بسیاری را به بدبختی کشانده است. لذا امروزه مواجهه با تجارت غیرقانونی مواد مخدر و آثار زیان بار آن بزرگترین چالش تمام جوامع می‌باشد (۹). کشور ما در این بین به دلیل قرار گرفتن در هلال طلایی (افغانستان، ایران و پاکستان) که یکی از دو قطب اصلی تولیدکننده مواد مخدر در جهان است وظیفه سنگین‌تری را به عهده دارد (۱۰). موقعیت جغرافیایی ایران به عنوان مسیر عمده انتقال مواد مخدر به کشورهای اروپایی از یک طرف، بالا بودن نرخ رشد بیکاری، وضعیت نابسامان اقتصادی و پرسود بودن تجارت مواد مخدر از طرف دیگر موجب گرایش روزافزون افراد جامعه بالاخص جوانان به سمت این تجارت خطرناک و در عین حال پرسود شده است.

با توجه به اثرات سوء مواد مخدر بر فرد و جامعه، شناخت افرادی که اقدام به قاچاق آن می‌کنند می‌تواند در ایجاد و برنامه‌های پیشگیری و مبارزه، ممانعت از هدر رفتن بخش عظیمی از نیروی انسانی و ساختن جامعه‌ای سالم مؤثر باشد. همچنین چون اطلاعات به دست آمده از پژوهش‌های همه‌گیرشناسی اعم از چگونگی شیوع و بروز و توزیع در مناطق مختلف جغرافیایی و فرهنگی با یکدیگر متفاوت است آگاهی از آن این امکان را فراهم می‌سازد تا با توجه به نیازهای هر منطقه، خدمات بهداشتی مناسب فراهم آید. لذا پژوهش حاضر با هدف بررسی توزیع اختلالات شخصیت در زندانیان کرمانشاهی مرتبط با مواد مخدر انجام گرفت.

روش بررسی

این مطالعه بصورت توصیفی و بر روی ۴۵۸ زندانی شامل ۴۱۳ مرد و ۴۵ زن که به جرم قاچاق مواد مخدر در زندان مرکزی کرمانشاه محبوس بودند انجام شد. نمونه‌گیری به صورت تصادفی ساده انجام شد. جهت جمع‌آوری داده‌ها از پرسشنامه مشخصات جمعیت شناختی، فهرست وارسی علایم و نشانه ها بر پایه DSM-IV-TR و آزمون بالینی چند محوری میلون استفاده شد. پایایی و اعتبار دو پرسشنامه آخر در پژوهش‌های متعدد تأیید شده است (۱۱). شیوه اجرای پژوهش به این صورت بود که با مراجعه به زندان و با همکاری و مساعدت روانشناسان و مسؤولین زندان آزمودنی‌ها بصورت تصادفی انتخاب شده و پرسشنامه‌ها در اختیار آنان قرار گرفت. در مورد افراد بی‌سواد و یا کم‌سواد با همکاری روانشناسان زندان پرسشنامه‌ها بصورت مصاحبه حضوری تکمیل گردید. سپس افرادی که براساس آزمون بالینی چند محوری میلون دارای اختلال شخصیت تشخیص داده شده بودند، توسط روانپزشک و با استفاده از فهرستی از علایم و نشانه-های اختلالات شخصیت بر پایه DSM-IV-TR تهیه شده بود مورد ارزیابی قرار گرفتند. در آزمون بالینی چند محوری Milon[1] نمره‌های نرخ پایه ۷۵ یا بالاتر بر وجود ویژگی‌های یک اختلال و نمره‌های بالاتر از ۸۴ نشانگر برجسته‌ترین اختلال بود. نتایج به دست آمده با استفاده از جداول و نمودار و آزمون‌های T و x۲ و نرم افزار SPSS ۱۱,۵ مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفت.

یافته‌ها

در این پژوهش ۴۵۸ نفر زندانی مورد بررسی قرار گرفته است. میانگین سنی کل افراد مورد بررسی ۳۱/۱ و دامنه سنی بین ۱۵ تا ۶۴ سال بود. در هر دو جنس بیشترین تعداد افراد در فاصله سنی ۳۴- ۲۵ سال و کمترین فراوانی در گروه سنی بالای ۵۵ سال قرار داشتند. در بین زنان هیچ مورد زیر ۲۰ سال و بالاتر از ۶۰ سال موجود نبود (جدول ۱).

براساس یافته‌های بدست آمده حدود ۶۰٪ قاچاقچیان مورد بررسی را متأهلین تشکیل می‌دادند (مردان ۶۰/۷۷٪ و زنان ۴۶/۶۷٪) به گونه‌ای که در هر دو جنس افراد متأهل بطور معنی‌داری بیش از مجردها بودند (P <۰/۰۱). در مردان هیچ مورد همسر مرده گزارش نشد و در زنان یک مورد ازدواج مجدد موجود بود (جدول ۱).

در بررسی وضعیت تحصیلی نتایج نشان داد اغلب افراد تحصیلاتی در حد سیکل یا پایین‌تر داشتند (۷۸/۰۵٪ مردان و ۸۶/۶۸٪ زنان) این تفاوت در هر دو جنس معنادار بود (P <۰/۰۰۱). تحصیلات دانشگاهی در کل با ۸ نفر کمترین فراوانی را داشت. درصد بی‌سوادی در زنان چهار برابر مردان بود (جدول ۱). اکثر افراد در محله‌های فقیرنشین یا غیر ثابت شهر ساکن بودند. از نظر شغلی ۶۵٪ مردان مورد بررسی کارگر یا دارای شغل آزاد و ۸۸/۹٪ زنان خانه‌دار بودند. افراد بازنشسته، نظامی و محصل به ترتیب با ۰/۴۸٪، ۱/۲۱٪ و ۱/۹۴٪ کمترین فراوانی را دارا بودند. همچنین تعداد محدودی از افراد مورد بررسی شغل رسمی و

1 - Millon Clincal Multiaxial Inventory

[Downloaded from sjfm.ir on 2026-11-12]

جدول ۱ – توزیع افراد مورد بررسی برحسب متغیرهای جمعیت‌شناختی تعداد اختلالات شخصیت

		زن	مرد	کل
تأهل	متأهل	۴۶ /۶۷	۶۰ /۷۷	۵۸ /۳۹
	مجرد	۲۸ /۸۹	۲۶ /۳۹	۲۶ /۶۴
	سایر موارد	۲۴ /۴۴	۱۲ /۸۴	۱۳ /۸۷
تحصیلات	بیسواد	۴۶ /۶۷	۱۱ /۳۸	۱۴ /۸۵
	ابتدایی / راهنمایی	۴۰ /۰۱	۶۶ /۶۷	۶۵ /۹۲
	متوسطه	۱۳ /۳۱	۱۷ /۹۲	۱۷ /۴۷
	دانشگاهی	---	۱ /۹۳	۱ /۷۵
سن	۱۵ – ۲۴	۱۵ /۶	۲۲ /۳	۲۱ /۶
	۲۵ – ۳۴	۴۰	۵۶	۵۳ /۵
	۳۵ – ۴۴	۲۲ /۲	۱۶ /۲	۱۶ /۸
	۴۵ – ۵۴	۲۰	۴/۴	۵ /۹
	۵۵ – ۶۴	۲/۲	۲/۲	۲ /۲
نوع اختلال شخصیت	بدون اختلال شخصیت	٪ ۱۱ /۱۱	٪ ۱۵/ ۲۵	٪ ۱۴ /۸۵
	یک اختلال شخصیت	٪ ۲ /۲۲	٪ ۱۷/ ۹۲	٪ ۱۶ /۳۷
	دو اختلال شخصیت	٪ ۶ /۶۷	٪ ۱۷ /۱۹	٪ ۱۶ /۱۶
	نوع Mixed	٪ ۸۰	٪ ۴۹ /۶۴	٪ ۵۲ /۶۲

دولتی داشتند (۶/۵٪).

اکثر افراد در منازل اســتیجاری یا پدری (۸۳/۶۲٪) و پرجمعیت (بیش از پنج نفر) و در مناطق فقیرنشین زندگی می‌کردند. از نظر رتبه تولد نیز فرزندان سوم (۳۷/۱۲٪) بیشترین اقدام به قاچاق را داشتند.

در بررســی شیوع اختلالات شــخصیتی نتایج نشان داد ۸۵/۱۵٪ زندانیان مورد بررســی (۳۹۰ نفر) اختلال شــخصیت داشتند (۰/۰۰۱ >P) اختلال شــخصیت نمایشــی با ۱۹۴ نفر (۴۲/۳۶٪) شــایع ترین اختلال و اختلال شــخصیت اسکیزوییدی با ۱۵/۹۸٪ کمترین فراوانی را داشــت. با آنکه تفاوت شــیوع اختلال نمایشی و ضداجتماعی در دو جنــس معنادار نبود، امــا در مردان اختلال شــخصیت ضداجتماعی و در زنــان اختلال شــخصیت نمایشــی به ترتیب با ۴۱/۴۰ و ۵۳/۲۳٪ شــایع‌تر و در هر دو جنس اختلال شــخصیت اســکیزوییدی کمترین فراوانی را داشــت (جــدول ۲). ۵۰٪ مردان و ۸۰٪ زنــان بیمار دارای اختلال شــخصیت مرکب بودند. زنــان به طور معناداری بیش از مردان دارای اختلال شــخصیت مرکب بودند (۰/۰۱ >P). اما بین تعداد زنان و مردانی که یک یا دو اختلال شــخصیت داشــتند تفاوت معناداری به دست نیامد (جدول ۱).

۳۳/۵۶٪ زندانیان با تشــخیص اختلال شــخصیت سابقه مراجعه

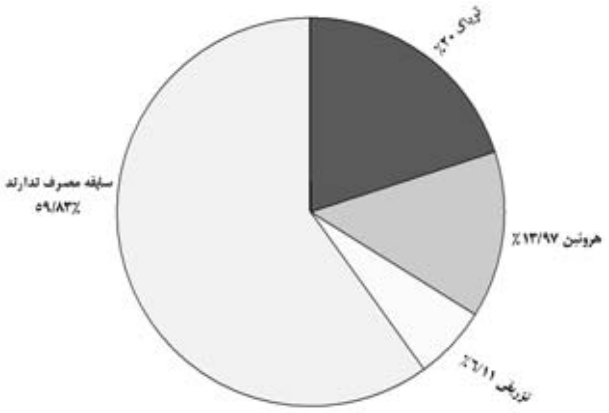
جدول ۲- توزیع فراوانی و درصدی انواع اختلالات شخصیتی در افراد مورد بررسی بر اساس طبقه بندی DSM-IV و پرسشنامه Millon

انواع اختلالات شخصیت	جنس				کل افراد	
	مذکر		مؤنث			
	تعداد	درصد	تعداد	درصد	تعداد	درصد
نمایشی	۱۷۰	٪ ۴۱ /۱۶	۲۴	٪ ۵۳ /۳۳	۱۹۴	٪ ۴۲ /۳۶
ضد اجتماعی	۱۷۱	٪ ۴۱ /۴۰	۱۴	٪ ۳۱ /۱۱	۱۸۵	٪ ۴۰ /۳۹
اجتنابی	۱۳۹	٪ ۳۳ /۶۶	۲۰	٪ ۴۴/۴۴	۱۵۹	٪ ۳۴ /۷۲
وابسته	۱۱۸	٪ ۲۸ /۵۷	۲۲	٪ ۴۸ /۸۹	۱۴۰	٪ ۳۰ /۵۷
وسواسی –	۱۰۱	٪ ۲۴ /۴۶	۲۳	٪ ۵۱ /۱۱	۱۲۴	٪ ۲۷ /۰۷
جبری	۹۷	٪ ۲۳ /۴۹	۱۶	٪ ۳۵ /۵۶	۱۱۳	٪ ۲۴ /۶۷
مـرزی	۹۴	٪ ۲۲ /۷۶	۱۹	٪ ۴۲ /۲۲	۱۱۳	٪ ۲۴ /۶۷
پارانوئید	۸۱	٪ ۱۹ /۶۱	۲۰	٪ ۴۴/۴۴	۱۰۱	٪ ۲۲ /۰۵
خودشیفته	۹۳	٪ ۲۲ /۵۱	۱۸	٪ ۴۰	۱۱۱	٪ ۲۴ /۲۴
اسکیزوتایپی	۶۶	٪ ۱۵ /۹۸	۱	٪ ۲ /۲۲	۶۷	٪ ۱۴ /۶۳
اسکیزوئید						

به روانپزشــک و ۱۲/۸۸٪ سابقه بستری در بخش روانپزشکی را عنوان کردند. ســابقه خانوادگی بیماری روانی در زندانیان مذکور ۱۹/۸۷٪ به دست آمد.

بــا آنکه افراد مورد بررســی خود عوامل توزیع‌کننــده مواد مخدر بودند اما در هر دو جنس، اغلب ســابقه مصرف مواد مخدر را نداشــتند (۶۰٪). نیمــی از مصرف‌کننــدگان نیز فقط تریاک مصــرف می‌کردند (نمودار ۱).

۴۶٪ افراد ســابقه محکومیت قبلی داشتند که تقریباً نیمی از آن درخصوص مواد مخدر بوده است. در هر دو جنس محکومیت در ارتباط مواد مخدر بطور معناداری بیش از سایر جرایم بود (۰/۰۰۱ >P).

نمودار ۱ – توزیع درصدی مصرف مواد مخدر در جمعیت مورد بررسی

[Downloaded from sjfm.ir on 2026-11-12]

بحث

هدف پژوهش حاضر بررسی میزان شیوع اختلالات شخصیت در زندانیان مرتبط با مواد مخدر کرمانشاه بود. نتایج نشان داد درصد بسیار بالایی از زندانیان مورد بررسی (۸۵/۱۵٪) دارای اختلال شخصیت بودند. این یافته با یافته‌های پژوهش Tihonen و همکاران (۱۹۹۴) همخوانی کامل دارد. Tihonen نیز درصد شیوع اختلالات شخصیت را در زندانیان فنلاند ۸۵٪ ذکر کرده است (۴). کاپلان نیز اظهار می‌دارد شیوع اختلال شخصیت ضداجتماعی در بین زندانیان ممکن است تا ۷۵٪ برسد (۲). اما این یافته بسیار بالاتر از درصدی است که اشکانی و همکاران (۱۳۸۱) در بررسی زندانیان شیراز ذکر کرده‌اند (۷).

بررسی حاضر نشان داد شایع‌ترین اختلال شخصیت خصوصاً در مردان اختلال شخصیت ضداجتماعی است. این یافته با یافته‌های اشکانی همسو می‌باشد، حدود ۴۰٪ زندانیان در این بررسی اختلال شخصیت ضداجتماعی داشتند. افراد با این اختلال در بازی گرفتن دیگران بسیار ماهر بوده و به راحتی می‌توانند دیگران را برای شرکت در طرح‌هایی که برای به دست آوردن پول و شهرت نزدیک‌ترین راه محسوب می‌شود راغب سازند. آنان در عبرت گرفتن از تجربیات تنبیهی قبلی خود عاجز بوده و در برقراری ارتباط بین رفتار و نتایج آن در صورتی که فاصله زمانی زیادی داشته باشند ناتوانند، به همین دلیل بیشتر طالب مشاغل زودبازده هستند (۱). بررسی سوابق قبلی زندانیان نشان داد اغلب آنان سابقه محکومیت‌های قبلی داشتند و در بیش از نیمی از موارد محکومیت درخصوص مواد مخدر بوده است. پس از قاچاق مواد مخدر دزدی بیشترین فراوانی ۵/۰۲٪ را داشت (جدول

جدول ۳- توزیع درصدی افراد مورد بررسی برحسب سابقه محکومیت

نوع سابقه قبلی	مرد		زن		کل	
	تعداد	درصد	تعداد	درصد	تعداد	درصد
بدون سابقه قبلی	۲۲۰	۵۳/۳۳	۲۸	۶۲/۲۲	۲۴۸	۴۶
مواد مخدر	۸۵	۲۰/۵۸	۱۱	۲۴/۴۴	۹۶	۲۰/۹۶
دزدی	۲۳	۵/۵۷	---	---	۲۳	۵/۰۲
مشکلات اخلاقی	۲۰	۴/۸۴	---	---	۲۰	۴/۳۷
مشکلات خانوادگی	۱۲	۲/۹	۵	۱۱/۱۱	۱۷	۳/۷۱
چک و سفته	۱۷	۴/۱۲	---	---	۱۷	۳/۷۱
خرید و فروش	۱۱	۲/۶۶	---	---	۱۱	۲/۴
کلاهبرداری	۶	۱/۴۵	---	---	۶	۱/۳۱
سایر موارد	۱۹	۴/۶	۱	۲/۲	۲۰	۴/۳۷

۳). شاملو اظهار می‌دارد دزدی و دروغگویی بارزترین صفات افراد با اختلال شخصیت ضداجتماعی است (۱۲).

یافته‌های پژوهش حاضر در زمینه شایع‌تر بودن اختلال شخصیت نمایشی در زنان مورد بررسی با منابع معتبر روان پزشکی همسو است (۲). زنان با این اختلال، هیجانی و تحریک‌پذیر بوده و با رفتارهای نمایشی و اغواگرانه خود سعی در جلب نظر دیگران دارند. بنابراین از یک طرف این افراد خود کشش خاصی به فعالیت‌های هیجانی داشته و از طرف دیگر باتوجه به ویژگی‌های فردیشان بیشتر توسط قاچاقچیان برای جلب توجه جوانان در رسیدن به مقاصد سوء، مورد استقبال و توجه قرار می‌گیرند.

اختلال شخصیت اسکیزوییدی کمترین شیوع را در بین زندانیان داشت. شخصیت‌های اسکیزوییدی غالباً گوشه‌گیر و منزوی بوده و به ندرت در فعالیت‌هایی که مستلزم هیجان زیاد یا ارتباط با دیگران باشد مشارکت می‌نمایند. همچنین یافته‌ها حاکی از آن است که اغلب زندانیان را افراد جوان (۳۵- ۲۵ سال) متأهل، کم‌سواد با مشاغل سطح پایین تشکیل می‌دادند. افرادی که مسؤولیت خانواده را پذیرفته، اما به دلیل نداشتن تحصیلات، مهارت و درآمد مناسب در مرتفع ساختن نیازهای مالی خانواده خود را ناتوان می‌بینند. فشارهای مالی از یک سو نداشتن تجربه کافی و احتمالاً داشتن آرزوهای بزرگ و گاه دست نیافتن خاص این سن، آلودگی منطقه همراه با برخی ویژگی‌های شخصیتی از سوی دیگر آنان را به سمت مشاغل کاذب زودبازده و درآمدزا مثل قاچاق سوق داده است.

یافته‌های این بررسی در زمینه شیوع اختلالات شخصیت در گروه سنی بالاتر از ۵۵ سال همانند یافته‌های پژوهش‌های Barret و همکاران ۱۹۸۸ (۶) و اشکانی و همکاران ۱۳۸۱ (۷) می‌باشد. این گروه سنی از سایر گروه‌های سنی فراوانی کمتری داشت، به گونه‌ای که هیچ فرد بالای ۶۰ سال در این پژوهش دارای اختلال شخصیت تشخیص داده نشد.

در این پژوهش بین وضعیت مسکن و گرایش به قاچاق مواد مخدر رابطه معناداری به دست آمد. این ارتباط می‌تواند یک رابطه دو سویه باشد از طرفی مشکلات مالی ناشی از نداشتن منزل مسکونی شخصی و جابجایی‌های مکرر می‌تواند انگیزه‌ای برای گرایش به قاچاق مواد مخدر باشد و از سوی دیگر این تغییر مکان‌های مکرر می‌تواند به منظور شناخته نشدن در جامعه و در امان ماندن از دست قانون انجام گیرد.

محدودیت عمده این بررسی ناشی از فرهنگ حاکم بر زندان است. باتوجه به اینکه فرهنگ حاکم بر زندان‌ها به گونه‌ای است که زندانیان مشکلات خود را به امید احتمال تخفیف در مجازات بیش از آن چه هست نشان می‌دهند. لذا احتمال دارد که شدت نشانه‌ها و علایم بیماری را بیشتر از آن چه که هست وانمود کرده باشند.

نظر به اینکه برخی اختلالات روانپزشکی دیگر نیز می‌توانند موجب رفتارهای ناسازگارانه شوند. پیشنهاد می‌گردد در پژوهش‌های آینده کلیه اختلالات روانی مورد بررسی قرار گیرند.

[Downloaded from sjfm.ir on 2026-11-12]

نتیجه‌گیری

شیوع اختلالات شخصیت در رندانیان چندین برابر جمعیت عادی است. با توجه به اینکه مبتلایان به اختلال شخصیت هنگام انجام رفتارهای ناسازگارانه بندرت دچار اضطراب و ندامت می‌شوند و از سوی دیگر انجام رفتارهای خلاف کارانه خصوصاً توزیع مواد مخدر، سلامت و امنیت و پیشرفت سیاسی، اقتصادی و روانی جامعه را به خطر می‌اندازد. لذا این افراد باید مورد توجه جدی قرار گیرند.

تقدیر و تشکر

از تمامی مسؤولین و روانشناسان زندان مرکزی دیزل‌آباد کرمانشاه که در اجرای این پژوهش ما را یاری دادند تشکر و قدردانی می‌نماییم.

منابع

۱ – آزاد حسین. آسیب‌شناسی روانی. چاپ دوم مؤسسه انتشارات بعثت، ۱۳۷٦.

2- Sadock B. J, Sadock V.A, Comprehensive text book of psychiatry. 9th ed. New York, Williams & Wiklins. 2003.

۳ – پورافکاری نصرت‌ا.... انتشارات شهرآب، آینده‌سازان، چاپ اول، ۱۳۸۲.

4- Tihonen J, Hakole P. Psychiatric disorders homocide recidivism. American Journal of psychiatry. 1994; 151: 436-438.

5- Linda A, Teplin D. The prevalence of sever mental disorders among male urban jail detainess: comparison with epidemiologic catchment Area program. American Journal of public Health. 1990; 80: 663-668.

6- Linda A, Teplin D. Psychiatric and substance abuse disorder among male urban jail detainees. American Journal of public Health. 1994; 84: 290-293

7- Barret JE, Barret JA, Oxman TE, Gerber PD. The Prevalence of psychiatric disorders in a practice. Archieve of General psychiatry. 1988; 45: 1100-1106.

۸ – اشکانی حمید، ده بزرگی غلامرضا، شجاع سید عبدالمجید. همه‌گیرشناسی اختلال‌های روانی در مردان زندان عادل‌آباد شیراز. فصلنامه اندیشه و رفتار. پاییز ۱۳۸۱، سال هشتم، شماره ۲: صفحات ۹– ٤.

۹ – کیانا مهدی. در ترجمه جرم‌شناسی کاربردی، گسن ریموند (مؤلف). چاپ دوم. تهران: انتشارات رشد، ۱۳۷۲.

۱۰ – شجاعی تهرانی حسین، سبحانی عبدالرسول. در ترجمه برنامه بین‌المللی مبارزه با مواد مخدر. اعتیاد عوامل مستعدکننده، اثرات سوء بهداشتی، پیشگیری و درمان، بخش‌هایی از گزارش جهانی مواد مخدر. چاپ اول. تهران: انتشارات پورسینا، ۱۳۷۹.

۱۱ – صادقی خیراله، شاکری جلال، همه‌گیرشناسی اختلالات روانی در جمعیت شهری کرمانشاه در سال ۱۳۷۹، معاونت پژوهشی دانشگاه علوم پزشکی کرمانشاه، ۱۳۷۹ سایت دانشگاه کرمانشاه: www.Kums.com

۱۲ – شاملو سعید. روانشناسی بالینی. چاپ اول، تهران، انتشارات رشد، ۱۳٦۷.

[Downloaded from sjfm.ir on 2026-11-12]